

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΗΣ
Δ/ΝΣΗ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ &
ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ
ΕΝΟΤΗΤΑΣ ΒΟΙΩΤΙΑΣ

ΚΑΤΕΠΕΙΓΟΝ
Λιβαδειά 25 - 07 - 2013

Αρ.Πρωτ.: 11464

Τμήμα : Ποιοτικού & Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου.
ΦΙΛΩΝΟΣ 35-39 , 32100 ΛΙΒΑΔΕΙΑ
Πληροφορίες : Τσιφής Γεώργιος
Τηλεφ. : 22613 – 50175
Fax. : 22610 – 21758
E-mail : U10201@minagric.gr

ΠΡΟΣ : Ως Πίνακας Διανομής.

**2^{ον} ΔΕΛΤΙΟ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΠΡΟΕΙΔΟΠΟΙΗΣΕΩΝ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ
ΦΥΤΟΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΣΤΗ ΒΑΜΒΑΚΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ
ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ ΒΟΙΩΤΙΑΣ.**

Το παρόν Δελτίο Γεωργικών Προειδοποιήσεων (Δ.Γ.Π.) αποτελεί συνέχεια του 1^{ου} Δ.Γ.Π. και καταρτίστηκε από την Δ/ση Αγροτικής Οικονομίας & Κτηνιατρικής Π.Ε. Βοιωτίας, σε συνεργασία με το Π.Κ.Π.Φ. & Π.Ε. Μαγνησίας και απευθύνεται στους βαμβακοπαραγωγούς, με σκοπό την ενημέρωσή τους, για την αποτελεσματική φυτοπροστασία της βαμβακοκαλλιέργειας.

ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ— ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΕΙΣ.

1. Την εποχή αυτή οι βαμβακοκαλλιέργειες, βρίσκονται στο βλαστικό στάδιο της άνθισης και του σχηματισμού νέων καρυδιών καθώς και της ωρίμανσης καρυδιών σε πρώιμες καλλιέργειες.
2. Οι συλλήψεις ακμαίων στο δίκτυο των φερομονικών παγίδων από τις 18/7 μέχρι σήμερα παρουσιάζουν προοδευτική αύξηση για το πράσινο και απότομη αύξηση για το ρόδινο σκουλήκι. Η αύξηση των συλλήψεων των ακμαίων είναι πολύ μεγαλύτερη για το πράσινο σκουλήκι και εμφανίζεται σε όλες τις περιοχές βαμβακοκαλλιέργειας της Π.Ε. Βοιωτίας.
3. Γενικά, οι μέχρι τώρα επιτόπιοι έλεγχοι και οι δειγματοληψίες που έχουν διενεργηθεί από τους γεωπόνους της Υπηρεσίας στις περιοχές που εμφανίζουν μία αυξανόμενη δραστηριότητα ακμαίων του πράσινου σκουληκιού, έδειξαν σποραδικές και κατά τόπους προσβολές, κυρίως ανθέων, με ταυτόχρονη παρουσία νεαρών προνυμφών έως 3^{ου} σταδίου ανάπτυξης και μήκος έως ένα (1) εκατοστό περίπου.
4. Οι αντίστοιχοι επιτόπιοι έλεγχοι και οι δειγματοληψίες που διενεργήθηκαν για το ρόδινο σκουλήκι, κυρίως σε περιοχές με αυξημένες συλλήψεις ακμαίων, δεν έδειξαν προσβολές στα άνθη (ροζέτες), ούτε την παρουσία προνυμφών.
5. Γενικά, τα επίπεδα προσβολής που διαπιστώθηκαν και για τα δύο έντομα, ήταν μέχρι τώρα μικρότερα από τα προταθέντα όρια επέμβασης.
6. Δεν υπήρξαν αναφορές για προσβολές από τετρανύχους.
7. Γενικώς, η μέχρι τώρα εξέλιξη των βαμβακοφύτων, βοηθούντων και των καιρικών συνθηκών, θεωρείται ικανοποιητική.
8. **Ο βαμβακοκαλλιέργειες όλων των περιοχών βρίσκονται συνεχώς υπό στενή παρακολούθηση, για την έγκαιρη διαπίστωση πιθανής έξαρσης εντομολογικής προσβολής, σε επίπεδα ανώτερα από τα όρια επέμβασης.**

ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ—ΚΑΛΛΙΕΡΓΗΤΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ

Συστήνεται στους παραγωγούς να κάνουν ορθολογική χρήση των αζωτούχων λιπασμάτων, καθώς επίσης και της άρδευσης, τόσο ως προς την ποσότητα νερού ανά άρδευση, όσο και ως προς τον αριθμό των αρδεύσεων. Η υπερβολική αζωτούχος λίπανση και η υπερβολική άρδευση, ευνοούν τη βλάστηση (ύψος φυτών, μεγάλα μεσογονάτια διαστήματα, συνεχείς εκπτώξεις νέων βλαστών και χτενιών) και ταυτόχρονα μειώνουν ανάλογα το ρυθμό άνθισης και καρπόδεσης. Η διαμόρφωση ανώριμων φυτικών ιστών λόγω βλαστομανίας, καθώς και η καθυστέρηση του σχηματισμού και της εξέλιξης των καρποφόρων οργάνων, δημιουργούν συνθήκες που ευνοούν την προσέλκυση εντομολογικών εχθρών και κυρίως του πράσινου σκουληκιού, αλλά και την ευπάθεια σε ασθένειες.

Για τους παραπάνω λόγους, και για όσες βαμβακοφυτείες παρουσιάζουν συμπτώματα βλαστομανίας, συστήνεται η εφαρμογή ρυθμιστών ανάπτυξης με εγκεκριμένα σκευάσματα που περιέχουν τη δραστική ουσία periquat chloride σε δύο εφαρμογές: η πρώτη τέλος Ιουλίου–αρχές Αυγούστου και η δεύτερη 15 ημέρες μετά, με τις ενδεικνυόμενες κατά περίπτωση δοσολογίες και τη συνέχιση των αρδεύσεων σύμφωνα με το πρόγραμμα.

Αυτή την εποχή και σε αυτή την φάση της καλλιέργειας, οι ψεκασμοί εναντίον του πράσινου και του ρόδινου σκουληκιού, συνιστάται να γίνονται μόνο εφόσον μετά από τακτικές επιτόπιες παρατηρήσεις και δειγματοληψίες, διαπιστώνεται υπέρβαση των προτεινόμενων ορίων επέμβασης. Οι λόγοι για τους οποίους πρέπει να αποφεύγονται οι αλόγιστοι ψεκασμοί είναι:

1. Αυτή την περίοδο, οι πληθυσμοί των εχθρών είναι σε επίπεδα, που τα ωφέλιμα έντομα (αρπακτικά και παρασιτοειδή) έχουν τη δυνατότητα να καταπολεμήσουν και συνεπώς η δράση των ωφελίμων δεν πρέπει να καταργηθεί από τη χρήση εντομοκτόνων και κυρίως αυτών της κατηγορίας των ευρέως φάσματος, όπως πυρεθροειδή και οργανοφωσφορούχα. Η εφαρμογή τέτοιων εντομοκτόνων προκαλεί την εξολόθρευση των ωφελίμων εντόμων, με αποτέλεσμα την πληθυσμιακή έκρηξη άλλων εχθρών της καλλιέργειας, όπως αφίδων, θριπών και τετρανύχων, αλλά και του πράσινου και του ρόδινου σκουληκιού.
2. Τα βαμβακόφυτα, σε αυτή τη φάση ανάπτυξης είναι **οριακά** ακόμη σε θέση να αναπληρώνουν πλήρως την απώλεια των καρποφόρων οργάνων. Συνεπώς, χρήση πυρεθροειδών και οργανοφωσφορούχων εντομοκτόνων αυτή την εποχή, αυξάνει τον κίνδυνο ανάπτυξης ανθεκτικότητας κυρίως του πράσινου σκουληκιού και ταυτόχρονα αυξάνει σημαντικά το κόστος καλλιέργειας.

Υπενθυμίζεται, ότι οι συλλήψεις ακμαίων (πεταλούδων) στις φερομονικές παγίδες, δεν αποτελούν κριτήριο για την εφαρμογή επέμβασης με εντομοκτόνα. Οι φερομονικές παγίδες είναι απλώς μέσα που βοηθούν στον προσδιορισμό των περιόδων δραστηριότητας των ακμαίων του πράσινου και του ρόδινου σκουληκιού και βοηθούν στον προσδιορισμό του χρόνου για την διενέργεια ενός ελέγχου ωτοκίας ή ενός ελέγχου προσβολής. **Όμως, σε καμία περίπτωση δεν αποτελούν εργαλείο εκτίμησης του κινδύνου προσβολής, αλλά και του ύψους της προσβολής. Ο μοναδικός τρόπος πρόγνωσης και εκτίμησης του κινδύνου από τους εντομολογικούς εχθρούς και ιδιαίτερα από το πράσινο και το ρόδινο σκουλήκι, είναι οι επιτόπιες παρατηρήσεις και οι δειγματοληψίες.**

Για τους παραπάνω λόγους και προκειμένου οι βαμβακοκαλλιεργητές να έχουν σαφή εικόνα του κινδύνου προσβολής των καλλιεργειών τους από το πράσινο και το ρόδινο σκουλήκι, συστήνεται ως απαραίτητο, να επισκοπούν τις καλλιέργειές τους δύο (2) φορές την εβδομάδα και συγκεκριμένα:

Για το πράσινο σκουλήκι:

Συνιστάται στους βαμβακοκαλλιεργητές να ελέγχουν τις βαμβακοφυτείες κάθε 3 μέρες και να επεμβαίνουν με εγκεκριμένα φυτοπροστατευτικά προϊόντα, **μόνο όταν διαπιστώνουν πάνω από 4 μικρές προνύμφες (μήκους μέχρι 1 εκατοστό) σε 100 φυτά (διασχίζοντας όλη την έκταση διαγωνίως) ή εναλλακτικά πάνω από μία (1) νεαρή προνύμφη στα φυτά ενάμισι (1,5) μέτρου επί της γραμμής.** Από τα εγκεκριμένα σκευάσματα συνιστάται η χρήση σκευασμάτων του εντομοπαθογόνου βακίλου, diflubenzuron, spinosad και emamectin. Στην περίπτωση επανάληψης του ψεκασμού, καλό είναι να χρησιμοποιούνται φυτοπροστατευτικά προϊόντα με διαφορετικό τρόπο δράσης. Ο ψεκασμός είναι περισσότερο αποτελεσματικός όταν γίνεται νωρίς, δηλαδή σε νεαρές προνύμφες μήκους μέχρι ένα (1) εκατοστό. Συνεπώς, ο έγκαιρος ψεκασμός είναι καθοριστικής σημασίας για την αποτελεσματική αντιμετώπιση των πληθυσμών του πράσινου σκουληκιού και για την αποφυγή ζημιών οικονομικής σημασίας.

Για το ρόδινο σκουλήκι:

Το όριο επέμβασης όσον αφορά την προσβολή στα άνθη είναι είκοσι (20) προσβεβλημένα άνθη (ροζέτες) σε δείγμα 100 ανθέων από τουλάχιστον πέντε (5) αντιπροσωπευτικά σημεία της φυτείας.

Το όριο επέμβασης στα νεαρά καρύδια είναι πέντε ως οκτώ (5–8) προνύμφες μέσα σε καρύδια ηλικίας περίπου δύο ως τριών (2–3) εβδομάδων, σε τυχαίο δείγμα που λαμβάνεται κατά τη διαγώνιο της φυτείας. Επισημαίνεται ότι η διαπίστωση της προσβολής στα καρύδια απαιτεί απαραίτητα δειγματοληψία και προσεκτική εξέταση του εσωτερικού των καρυδιών με μεγεθυντικό φακό.

Ψεκασμοί εναντίον του ρόδινου σκουληκιού συνιστώνται μόνο στην περίπτωση που διαπιστώνεται υπέρβαση των ανωτέρω ορίων.

Επίσης, οι επεμβάσεις είναι αποτελεσματικές **μόνο όταν διενεργούνται έγκαιρα, δηλαδή πριν οι νεαρές προνύμφες του ρόδινου εισχωρήσουν μέσα στο καρύδι.** Η θανάτωση των προνυμφών που

προλαβαίνουν να μπουν στο καρύδι είναι πρακτικά αδύνατη και συνεπώς η καταστροφή του καρυδιού είναι βέβαιη.

Υπενθυμίζεται ότι:

1. Οι ψεκασμοί καλό είναι να διενεργούνται βραδινές ώρες για την προστασία των μελισσών και διότι τα ακμαία του πράσινου και του ρόδινου σκουληκιού είναι περισσότερο δραστήρια κατά τη διάρκεια της νύχτας.
2. Οι βαμβακοπαραγωγοί είναι αποκλειστικά και μόνοι υπεύθυνοι για την επιλογή των επεμβάσεων, σχετικά με τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα, τον τρόπο και το χρόνο εφαρμογής τους στις συνθήκες της καλλιέργειάς τους, καθώς και για τους λοιπούς χειρισμούς, που συμβάλουν στις ποσοτικές και ποιοτικές αποδόσεις της καλλιέργειας.

ΠΡΟΣΟΧΗ:

1. Σε κάθε περίπτωση να τηρούνται αυστηρά οι οδηγίες εφαρμογής των φυτοπροστατευτικών προϊόντων για την αναλογία χρήσης, την συνδυαστικότητα, τον κίνδυνο φυτοτοξικότητας, το διάστημα μεταξύ τελευταίας επέμβασης και συγκομιδής και τα μέτρα προστασίας για την αποφυγή δηλητηρίασης.
2. Να ειδοποιούνται οι μελισσοκόμοι της περιοχής για την απομάκρυνση των μελισσοσμηνών τους.
3. Οι ψεκασμοί να εφαρμόζονται αμέσως με την δύση του ηλίου.

ΜΕ Ε.Π.

Ο ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ ΤΗΣ Δ/ΝΣΗΣ & α.α.

I. ΤΑΣΟΥΛΑΣ

Πίνακας Διανομής.

ΠΡΟΣ: 1. Π.Κ.Π.Φ.&Π.Ε.ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ

Π.Ε.Βοιωτίας, ΣΕΜΑΣ

Τορούτζια & Νικολαΐδη
383 34 Πεδίο Άρεως-ΒΟΛΟΣ.

2. Δήμοι : Λεβαδέων(Υπόψη κ. Μιγάλη Κ.), Ορχομενού(Υπόψη κ. Πάνου Γ.),
Αλιάρτου (Υπόψη κ. Μέλου Χ.), Θηβών (Υπόψη κ. Ριζάκη Π.)
& Τανάγρας(Υπόψη κ.Χαβάκη Γ.) - ΕΔΡΕΣ ΤΟΥΣ
(Με την παράκληση για αναπαραγωγή του δελτίου και την διανομή του στους
Βαμβακοπαραγωγούς του Δήμου σας)

3. Ε.Α.Σ.Λεβαδείας & Θηβών-ΕΔΡΕΣ ΤΟΥΣ

4. Καταστήματα Γεωργικών Φαρμάκων Π.Ε.Βοιωτίας- ΕΔΡΕΣ ΤΟΥΣ.

5. Α.Σ.Ο. Λεβαδείας,Αγ.Γεωργίου,Ορχομενού,
Θηβών(Πυρίου & Αγ.Θεοδώρων),
Αλιάρτου. ΕΔΡΕΣ ΤΟΥΣ.

6. Τμήματα Αγροτικής Οικονομίας:Λιβαδείας,
Ορχομενού, Αλιάρτου, Βαγίων, Θηβών &
Σχηματαρίου. ΣΕ ΜΑΣ.

7. Σύλλογος Επαγγελματιών Γεωπόνων
Βοιωτίας-Ευβοίας. ΕΔΡΑ ΤΟΥΣ.

8. Τοπικά Μέσα Ενημέρωσης. ΕΔΡΕΣ ΤΟΥΣ.

ΚΟΙΝ : α.

ΥΠ.Α.Α.Τ.

ΓΕΝ.Δ/ΝΣΗ ΦΥΤ.ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ

Δ/ση Προστ. Φυτ.Παραγωγής

Τμήμα: Γεωργικών Προειδοποιήσεων

Συντονιστική Ομάδα Βάμβακος
(Υπόψη κ. Κώστα Παν.)

Συγγρού 150, 176 71 ΚΑΛΛΙΘΕΑ

β. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

ΓΕΝ.Δ/ΝΣΗ ΠΕΡ.ΑΓΡ.ΟΙΚ.&ΚΤΗΝ.

1.Γρ.Αντιπερ/ρχη κ. Βουρδάνου Δημ.

2.Γρ.Γεν.Δ/ντη κ.Τσελά Στ.

Υψηλάντου 1, 35200 ΛΑΜΙΑ.

γ. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

Π.Ε. ΒΟΙΩΤΙΑΣ-Γρ.κ Μουλκιώτη Γεωργ. Αντιπεριφερειάρχη- ΣΕ ΜΑΣ.

δ. Γραφείο Τύπου-ΣΕ ΜΑΣ

ε. Σύλλογος Μελισσοκόμων & Φύλων της Μέλισσας Αλιάρτου Βοιωτίας & Όμορων Νομών «Το Κουβέλι».

Πέτρα Βοιωτίας, 32001 ΑΛΙΑΡΤΟΣ.

στ. Ομοσπονδία Μελισσοκόμων Συλλόγων Ελλάδος.

Κούμα 4, 41222 ΛΑΡΙΣΑ.